

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل
دانشکده پزشکی

پایان نامه

برای دریافت درجه دکترای حرفه‌ای در رشته پزشکی

موضوع:

**بررسی اپیدمیولوژی بالینی ترومبوزهای وریدی مغز در
بیماران بستری در بیمارستان علوی در سال ۱۳۸۴-۱۳۸۱**

استاد راهنما:

دکتر مازیار هاشمیلر

استاد مشاور:

دکتر ایرج شاکر

نگارش:

مهزاد یوسفیان

سال تحصیلی:

۱۳۸۴

شماره پایان نامه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به:

خدا که هر چه هست از آن اوست

تقدیم به:

پدر و مادر مهربانم

تقدیم به:

برادر و خواهر عزیزم

فهرست علائم اختصاری:

- 1) *CVT: Cerebral Vein thrombosis*
- 2) *SSPCA: Single Slice phase – Contrast angiography*
- 3) *ESR: Erythrocyte Sedimentation rate*
- 4) *ANA: Anti nuclear antibody*
- 5) *LMWH: Low Molecular Weight Heparin*
- 6) *MRI: Magnetic resonance imaging*
- 7) *MRV: Magnetic resonance venography*

۱	چکیده:
۳	مقدمه

فصل اول - کلیات

۴	۱-۱- هدف اصلی طرح
۴	۱-۲- اهداف اختصاصی:
۴	۱-۳- هدف کاربردی
۴	۱-۴- سوالات پژوهشی

فصل دوم - بررسی متون

۵	۱-۱- آناتومی و فیزیولوژی وریدها و سینوس‌های مغزی
۱۲	۱-۲- ترومبوز وریدها و سینوس‌های مغزی:

فصل سوم - مواد و روشها

۲۹	۱-۳- مواد و روشها
۳۱	۳-۲- نمونه پرسشنامه طراحی شده

فصل چهارم - نتایج

۳۳	نتایج:
----	--------------

فصل پنجم - نتیجه گیری

۳۹	۱-۵- بحث و تفسیر:
۴۱	۲-۵- نتایج کلی:

۴۲	Abstract
----	----------------

۴۳	منابع:
----	--------------

جدول ۱-۲. مقایسه بیماران تحت درمان با ضدانعقاد و انفوزیون موضعی اوروکیناز با بیماران درمان نشده	۲۷
جدول ۱-۴. بررسی توزیع فراوانی CVT در گروه سنی مبتلا	۳۳
جدول ۲-۴. بررسی ارتباط CVT با حاملگی و دوره نفاس	۳۴
جدول ۳-۴. بررسی ارتباط بین میزان مصرف OCP در افراد مبتلا به CVT	۳۴
جدول ۴-۴. توزیع فراوانی نتیجه CT در افراد مورد مطالعه	۳۷

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

- نمودار ۴-۱. علائم بالینی و یافته‌های شایع در بیماران مبتلا به CVT ۳۵
- نمودار ۴-۲. بررسی ریسک فاکتورهای احتمالی مرتبط با بروز CVT ۳۶
- نمودار ۴-۳. بررسی تعداد افراد مبتلا به ترومبوزهای سینوسی در مطالعه ۳۷

فهرست اشکال

صفحه

عنوان

- شکل ۱-۲- سینوسهای ساژیتال فوقانی و عرضی ۷
- شکل ۲-۲- سینوس عرضی و سیگموئید ۸
- شکل ۳-۲- نمای مایل از سینوس کاورنوس ۱۰

چکیده:

مقدمه:

ترومبوزهای وریدی مغز (CVT) از جمله عوامل اتیولوژیک در ایجاد حوادث عروقی مغز می‌باشد. با وجود آنکه ترومبوز وریدی نسبت به ترومبوز شریانی شیوع کمتری دارد ولی بدلیل آنکه مورتالیته و موربیتدیتی بالایی را به خود اختصاص می‌دهد از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد در این مطالعه سعی شده بررسی دقیقی در مورد ۲۰ بیماری مبتلا به CVT بستری در بیمارستان علوی از سال ۸۴-۸۱ انجام پذیرد تا با شناخت شکایات شایع اولیه در این بیماران و علائم همراه آشنایی بیشتری با ماهیت این بیماری بعمل آید.

مواد و روشها:

این مطالعه به صورت توصیفی و در قالب Case-Series انجام شد. جامعه مورد مطالعه تمامی بیماران بستری در بیمارستان علوی از سال ۸۴-۸۱ بود و روش جمع‌آوری اطلاعات با اخذ شرح حال و معاینه فیزیکی کامل و تکمیل پرسشنامه بود.

نتایج:

از ۲۰ مورد مطالعه، ۱۷ مورد زن و ۳ مورد مرد گزارش شد. شایعترین گروه سنی مبتلا، گروه سنی بین ۲۰-۳۰ سال بود. شایعترین علامت بالینی اولیه سردرد بود که اغلب با سایر علائم مانند تهوع، استفراغ، تشنج و ... همراهی داشت. از نظر بیماریها و ریسک‌فاکتورهای همراه، بروز CVT بدنبال حاملگی و دوره نفاس در ۸ مورد، بیماریهای عفونی مانند اوتیت و سینوزیت در ۸ مورد، مصرف OCP در ۴ مورد وجود داشت. در یک بیمار بدنبال تروما، در یک مورد نیز به دنبال سندرم نفروتیک و در یک مورد نیز به

دنبال تومور مغزی، CVT عارض شده بود. CT در ۱۲ مورد طبیعی و در ۸ مورد غیرطبیعی گزارش شده ولی MRI و MRV در تمامی موارد یافته‌های مثبت داشت و سینوس ساژیتال فوقانی شایعترین محل ترومبوز به شمار می‌رفت.

بحث و نتیجه‌گیری:

شیوع بالای CVT در زنان نسبت به مردان می‌تواند نشانه ارتباط قوی این بیماری با ریسک فاکتورهایی مانند OCP، حاملگی و بعد زایمان باشد. با توجه به اینکه شایعترین گروه سنی مبتلا، افراد جوان است، اهمیت مطالعه بیشتر در مورد این بیماری را ضروری می‌سازد. از آنجا که MRI، MRV قادر به تشخیص دقیق تمام موارد مبتلا است، انجام آن در تمامی موارد مشکوک از نظر بالینی توصیه می‌شود. با توجه به آنکه در بسیاری از موارد CVT با بیماریهای قبلی بیمار مرتبط است، درمان صحیح و بموقع این بیماران می‌تواند از بروز آن بکاهد.

کلمات کلیدی:

CVT، یافته‌های بالینی، ریسک فاکتورها

مقدمه

مقدمه و اهمیت موضوع:

ترومبوزهای وریدی مغز از جمله عوامل اتیولوژیک در ایجاد حوادث عروقی مغز (Stroke) می‌باشند. با وجود آنکه ترومبوز وریدی نسبت به ترومبوزهای شریانی شیوع کمتری دارد، ولی بدلیل آنکه مورتالیته و موربیدیتی بالایی را به خود اختصاص می‌دهد از اهمیت خاصی برخوردار می‌باشد و این مورتالیته و موربیدیتی بالا موجب شده اخیراً مطالعات زیادی در بررسی عوامل پیشگیری کننده و علل آن انجام پذیرد (۱).

بروز CVT در افراد جوان (عمدتاً خانمهای جوان در سنین ۲۰-۳۵ سال) اهمیت تحقیق و بررسی در مورد علل و عوامل قابل پیشگیری را ضروری می‌نماید (۱). همچنین از آنجایی که CVT با عوامل شناخته شده‌ای مانند اوتیت، سینوزیت، تروما، OCP و ... ارتباط مستقیمی دارد (۱۰) و عدم برخورددرمانی صحیح و دقیق با موارد بالا از علل عمده بروز CVT به شمار می‌رود می‌توان با شناخت عوامل اتیولوژیک دخیل به مقدار زیادی از بروز و شیوع آن کاسته شود.

فصل اول

کلیات